

5. කලාදුරු

විද්‍යාත්මක නම : *Cyperus rotundus*

ලක්ෂණ : බහු වාර්ෂික පත් ශාකයකි. පස තුළ ඇති රෙරෙසෝම වලින් හට ගන්නා අතු සමහරක් ධාවක බවට විකරණය වේ. මෙම ධාවක මහත් වී ආකන්ධ සාදයි. ධාවක ලපටි අවස්ථාවේදී සුදු පැහැ ගනී. සිහින් තද කොළ පැහැ පත්‍ර පිහිටයි. තරමක් ඉහළට වැඩුණු පුෂ්ප මංජරියක් පිහිටයි.

පුෂ්ප මංජරිය : රතු දුඹුරු පැහැ සංයුක්ත ජත්‍රයකි.

ප්‍රචාරණය : ප්‍රධාන ප්‍රචාරණ ක්‍රමය භූ කඳුන්ය. ඊට අමතරව බීජ මගින් ද ප්‍රචාරණය වේ. මර්ධනය කිරීමට අපහසු වල් පැළෑටියකි. පස තුළ ගැඹුරට වැඩුණු මුල් පද්ධතියක් ඇති නිසා අධික වියලි කාල වලදී ද විනාශ නොවේ.

පරිසරය : මඩ සහිත කුඹුරු වල ව්‍යාප්තිය ඉතා අඩු අතර වියලි කුඹුරු වල බහුලව දක්නට ඇත. වියලි ගොඩබිම ආශ්‍රිතව දක්නට ලැබෙන වල් පැළෑටියකි. ගැඹුරට සි සෑම මගින් ධාවක කොටස් මතු වී වියලී යෑම නිසා සෑහෙන දුරකට මර්ධනය කල හැක.

විෂය කරුණු

1. ජේ. ජොන්තව්ජෙරෙම ආරච්චි (පර්යේෂණ නිලධාරී)
2. ජනුරුද්ධිකා ජලේෂේකර (පර්යේෂණ නිලධාරී)
3. සී.ජේ. බමුණුචිතාරණ (පර්යේෂණ ඥාතෘ)

වී පර්යේෂණ ස්ථානය - ලබුදුව
වී පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය - බතලගොඩ

ජනතරට තෙත් කලාපයේ වී වගාවේ බහුලව දක්නට ලැබෙන

පත් වර්ග

1. තුනැස්ස

විද්‍යාත්මක නම : *Cyperus iria*

ලක්‍ෂණ : වාර්ෂික පත් ශාකයකි. පඳුරක් ලෙස වැඩෙන අතර තන්තුමය රතු පැහැයට හුරු මුල් පිහිටයි. කඳු පැතලිය. ත්‍රිකෝණාකාරය. පත්‍ර තලය රේඛීය ලන්සාකාර වේ.

පුෂ්ප මංජරිය : සංයුක්ත ජත්‍රයකි

ප්‍රචාරණය : බීජ මගින්

පරිසරය : මඩ සහිත කුඹුරු වල බහුලව දක්නට ඇත. තෙත් සහ වියලි තත්ත්ව දෙකටම අනුවර්තනය වී ඇත. ගොඩ ඉඩම් වල ද දක්නට ලැබේ.

2. බෝල තුනැස්ස (මෝට්ටු)

විද්‍යාත්මක නම : *Cyperus difformis*

ලක්‍ෂණ : වාර්ෂික පත් ශාකයකි. පඳුරක් ලෙස වැඩෙයි. කඳු මෘදුය. පත්‍ර කඩා හැරෙන ස්වභාවයක් ගනී.

පුෂ්ප මංජරිය : සරල හෝ සංයුක්ත ජත්‍රයකි. ගෝලාකාර හැඩයක් ගනී. කොළ පැහැතිය. පරිනත වන විට කහ කොළ වර්ණයක් ගනියි.

ප්‍රචාරණය : බීජ මගින්. අධික බීජ ප්‍රමාණයක් නිපදවයි.

පරිසරය: තෙත් කලාපයේ සහ වියලි කලාපයේ දක්නට ඇත. මඩ සහිත කුඹුරු වල පවතින ප්‍රධාන වල් පැළෑටියකි.

3. හීන් කුඩමැට්ට

විද්‍යාත්මක නම : *Fimbristylis milicea*

ලක්‍ෂණ : වාර්ෂික පත් ශාකයකි. උසට සාප්‍රච වැඩෙන පඳුරක් ලෙස වැඩෙයි. කඳු දුර්වලය. පාදස්ථය පැතලිය.

පුෂ්ප මංජරිය : ජත්‍රයකි. ශුක්කා දුඹුරු පැහැති ගෝලාකාර හැඩ ගනියි.

ප්‍රචාරණය: බීජ මගින්

පරිසරය : තෙත් වියලි පරිසර දෙකෙහිම පවතී. කුඹුරෙහි සහ නියර ආශ්‍රිතව වැඩෙන ප්‍රධාන වල් පැළෑටියකි.

4. කුඩමැට්ට

විද්‍යාත්මක නම : *Scirpus supinus*

ලක්‍ෂණ : උසට සාප්‍රච වැඩෙන වාර්ෂික පත් ශාකයකි. පත්‍ර ස්වල්පයකි. කඳු සිලින්ඩරාකාරය.

පුෂ්ප මංජරිය : ශුක්කා 3-7ක් සහිත අත්ඩාකාර හැඩති ශීර්ෂ වේ.

ප්‍රචාරණය : බීජ මගින්

පරිසරය : තෙත් කලාපයේ සහ වියලි කලාපයේ කුඹුරුවල දක්නට ලැබේ. අස්වැන්න අඩු වීම කෙරෙහි අධික ලෙස බලපායි.